

Dosarul nr. 1ra-137/2021

(1ra-1836/2020)

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

13 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Mihail Barbaroș în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2020, în cauza penală, în privința lui

Meșcoi Arcadie XXXXX, născut XXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 28.04.2016 până la 20.01.2020;

Instanța de apel de la 20.02.2020 până la 16.06.2020;

Instanța de recurs de la 15.08.2020 până la 13.01.2021.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 20 ianuarie 2020, inculpatul Arcadie Meșcoi a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. a), b), d) și 206 alin. (2) lit. a), c) Cod penal și în baza acestor norme i-a fost stabilită pedeapsă după cum urmează: pentru infracțiunea prevăzută de art. 165 alin. (2) lit. a), b), d) Cod penal - 9 nouă ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități legate de lucrul cu persoanele fizice în orice domeniu de activitate în special de angajare-eliberare a acestora pe un termen de 4 ani; pentru infracțiunea prevăzută de art. 206 alin. (2) lit. a), c) Cod penal - 11 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități legate de lucrul cu persoanele fizice în orice domeniu de activitate în special de angajare-eliberare a acestora pe un termen de 4 ani.

În condițiile art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i s-a numit lui Arcadie Meșcoi pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 15 ani, cu executarea pedepsei

în penitenciar de tip închis pentru bărbați, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități legate de lucrul cu persoanele fizice în orice domeniu de activitate în special de angajare-eliberare a acestora pe un termen de 5 ani.

În temeiul art. 88 alin. (3), (4) Cod penal, a fost inclusă în termenul executării pedepsei numite lui Arcadie Meșcoi, timpul aflării acestuia în stare de arest preventiv și arest la domiciliu din 09.06.2012 ora 15:40 până la data de 09.07.2012 ora 15:40 și din 12.03.2016 ora 11:50 până la data 07.06.2016, ora 11:50 și timpul aflării lui în stare de arest preventiv în Federația Rusă pentru extrădare în Republica Moldova din data de 22.09.2015 până la data de 12.03.2016 ora 11:50. Măsura preventivă - arestul preventiv, aplicată lui Arcadie Meșcoi, prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central nr. 1-133/2016 din 15.06.2018, s-a menținut până la intrarea sentinței în vigoare.

Cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în mărime totală de 64 582,94 lei, s-a admis în parte și s-a încasat de la Arcadie Meșcoi în beneficiul statului cheltuielile de judecată pentru extrădarea din Federația Rusă în Republica Moldova în mărime de 64 526,53 lei.

Cererea procurorului privind încasarea de la Arcadie Meșcoi în beneficiul statului a sumei de 56,41 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare s-a respins ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, Arcadie Meșcoi în luna iulie 2010, în s. Brăviceni, r-nul Orhei și s. Trifănești, r-nul Florești, împreună cu alte persoane în privința cărora a fost disjungată cauza penală, acționând în scopul obținerii muncii forțate, exploatarea persoanelor pentru a obține profit, abuzând de poziția de vulnerabilitate a cetățenilor Mihail Colun, Marin Cudrea, Mihail Popreaga toți locuitori ai s. Brăviceni, r-nul Orhei, care se aflau într-o situație precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale, nefiind angajați în câmpul muncii, prin înșelăciune, inducându-i în eroare că vor avea condiții bune și avantajoase de muncă, i-au recrutat și transportat din cont propriu în s. Octiabarskii, r-nul Mihailovskii, regiunea Rezani din Federația Rusă, unde, în condiții similare sclaviei, folosind mijloace de constrângere interzise de legislație, confiscându-le la toți documentele în scopul de a le limita dreptul la libera circulație și aplicând împreună amenințarea cu aplicarea violenței fizice și psihice nepericuloase pentru viața și sănătatea lor, i-au exploatat fără remunerarea muncii conform promisiunilor făcute până în luna noiembrie 2010 la lucrări agricole și de construcție.

Tot el, în luna iulie 2010, în or. Iasnogorsc din Federația Rusă, împreună cu alte persoane în privința cărora a fost disjunctă cauza penală, acționând în scopul obținerii muncii forțate, exploatarea persoanelor pentru a obține profit, abuzând de poziția de vulnerabilitate a lui Iuri Dorosevici, care se afla într-o situație precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale, nefiind angajat în câmpul muncii, prin înșelăciune, inducându-l în eroare că va avea condiții bune și avantajoase de muncă, l-au recrutat și transportat din cont propriu în s. Nekrasovo, r-nul Mihailovskii, regiunea Rezani din Federația Rusă, unde, în condiții similare sclaviei, folosind mijloace de constrângere interzise de legislație, confiscându-i documentele în scopul de a a-i limita dreptul la libera circulație și aplicând împreună amenințarea cu aplicarea violenței fizice și psihice nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei și aplicarea violenței fizice și psihice nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, l-au exploatat fără remunerarea muncii conform promisiunilor făcute până în luna octombrie 2010 la lucrări agricole și de construcție.

Tot el, în luna iulie 2010, în s. Breanova, r-nul Orhei și r-nul Florești, împreună cu alte persoane în privința cărora a fost disjunctă cauza penală, acționând în scopul obținerii muncii forțate, exploatarea persoanelor pentru a obține profit, abuzând de poziția de vulnerabilitate a cetățeanului Serghei Ciumac, care se afla într-o situație precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale, nefiind angajat în câmpul muncii, prin înșelăciune, inducându-l în eroare că va avea condiții bune și avantajoase de muncă, l-au recrutat și transportat din cont propriu în s. Nekrasovo, r-nul Mihailovskii, regiunea Rezani din Federația Rusă, unde, în condiții similare sclaviei, folosind mijloace de constrângere interzise de legislație, confiscându-i documentele în scopul de a-i limita dreptul la libera circulație, în scopul întoarcerii unei datorii a cărei mărime nu este stabilită în mod rezonabil, l-au exploatat fără remunerarea muncii conform promisiunilor făcute până în luna iunie 2011 la lucrări agricole și de construcție.

Astfel, Arcadie Meșcoi prin acțiunile sale a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 165 alin. (2) lit. a), b), d) Cod penal pe semnele: *traficul de ființe umane, adică recrutarea, transportarea unei persoane cu consimțământul acesteia, în scop de exploatare prin muncă, în condiții similare sclaviei, săvârșită prin amenințarea cu aplicarea și aplicarea violenței fizice și psihice nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, prin confiscare a documentelor, în scopul întoarcerii unei datorii a cărei mărime nu este stabilită în mod rezonabil, înșelăciune, abuz de poziție de vulnerabilitate, acțiuni săvârșite de către o persoană care anterior a săvârșit o faptă prevăzută la alin. (1), asupra mai multor persoane, de mai multe persoane.*

Tot el - Arcadie Meșcoi, în luna iulie 2010, în Iasnogorsc din Federația Rusă, împreună cu alte persoane în privința cărora a fost disjunctată cauza penală, acționând în scopul obținerii muncii forțate, exploatarea persoanelor pentru a obține profit, abuzând de poziția de vulnerabilitate a minorului Serghei Prisacari, născut la 23.09.1993, care se afla într-o situație precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale, nefiind angajat în câmpul muncii, prin înșelăciune, inducându-l în eroare că va avea condiții bune și avantajoase de muncă, l-au recrutat și transportat din cont propriu în s. Nekrasovo, r-nul Mihailovskii, regiunea Rezani din Federația Rusă, unde, în condiții similare sclaviei, folosind mijloace de constrângere interzise de legislație, confiscându-i documentele în scopul de a-i limita dreptul la libera circulație și aplicând împreună amenințarea cu aplicarea violenței fizice și psihice nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, l-au exploatat fără remunerarea muncii conform promisiunilor făcute până în luna decembrie 2010 la lucrări agricole și de construcție.

Astfel, Arcadie Meșcoi prin acțiunile sale a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 206 alin. (2) lit. a), c) Cod penal pe semnele: *traficul de copii, adică recrutarea, transportarea unui copil, în scop de exploatare prin muncă, acțiuni însoțite de violență psihică, de profitare de situația de vulnerabilitate a copilului.*

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată a declarat apel avocata Tatiana Lozovscaia în numele inculpatului Arcadie Meșcoi, în care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să se dispună achitarea inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2020, a fost respins ca fiind depus peste termen apelul declarat de către avocatul Tatiana Lozovscaia în numele inculpatului, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a constatat că, apărătorul Tatiana Lozovscaia a fost prezentă la ședința de judecată din 29.11.2019 (f. d. 34, vol. III), ședință în cadrul căreia a fost anunțată întrerupere pentru pronunțarea și deliberarea sentinței, data de 29.11.2019 orele 14:25 și chiar dacă această ședință a fost amânată pentru data 20.01.2020, ora 14:00, avocata Tatiana Lozovscaia a fost citată legal (f.d. 40) pentru a se prezenta la pronunțarea și deliberarea sentinței

În pofida celor menționate mai sus, avocata Tatiana Lozovscaia a depus cererea apel peste termen, fără motive întemeiate, or, termenul de atac al sentinței sus-indicate decurge din momentul pronunțării ei integrale, de pe data de 20 ianuarie 2020, iar apărătorul a depus apelul la 12 februarie 2020 (f. d. 75, vol. III), adică peste 23 zile.

În astfel de împrejurări, instanța de apel a conchis că apelul declarat a fost depus peste termen, fără motive întemeiate, nefiind stabilite careva temeiuri de repunere a apelului declarat în termen.

Astfel, instanța de apel a subliniat că termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta fiind absolut și având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Subsidiar, instanța de apel a menționat că prin admiterea unui apel tardiv și poziționarea uneia dintre părțile procesului penal pe o treaptă mai avantajoasă decât cealaltă parte, se încalcă vădit principiul egalității armelor, care inter alia prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă. În cele din urmă, se notează că aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor și a securității raporturilor juridice, în general, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale în fața unei instanțe (*a se vedea în acest sens, Varnima Corporation International S.A. contra Greciei, nr.48906/06, §27, 28 mai 2009; Ben Naceur contra Franței, nr.63879/00, §32, 3 octombrie 2006; Wynen contra Belgiei, nr.32576/96, §32 CEDO 2002-VIII*).

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Mihail Barbaroș în numele inculpatului care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală solicită casarea deciziei cu remiterea cauzei spre rejudecare de către aceeași instanță în alt complet de judecată.

În motivarea celor solicitate, apărătorul susține că inculpatului i-a fost încălcat dreptul la apărare, or, nu a consemnat acordul de a fi reprezentat de către avocata Daniela Surdu în instanța de apel, iar cererea acestuia de a fi amânată examinarea cauzei pentru a avea posibilitatea de a se prezenta cu avocatul ales, nu a fost admisă de către instanța de apel.

De asemenea, recurentul consideră că instanța de apel contrar principiilor consfințite în Convenția Europeană a respins ca fiind declarat peste termen apelul depus de avocata Tatiana Lozovscaia, or, instanțele de judecată la judecarea cauzelor trebuie să justifice în toate cazurile ținând cont de circumstanțele de fapt stabilite, necesitatea limitării drepturilor și libertăților omului.

6. Verificând argumentele recursului ordinar în raport cu actele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal consideră că, acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Din conținutul recursului ordinar declarat de către avocatul Mihail Barbaroș, se evidențiază dezacordul cu decizia instanței de apel invocând că, instanța de apel eronat nu a luat în calcul argumentele expuse de către acesta în apel și a respins nefondat apelul ca fiind declarat peste termen, totodată fiindu-i inculpatului încălcat dreptul la apărare.

Colegiul penal menționează că, potrivit art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora persoanele indicate în art. 401 nu au folosit calea apelului ori au retras apelul, dacă legea prevede această cale de atac.

Conform prevederilor art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Din materialele cauzei rezultă că, sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 20 ianuarie 2020, a fost pronunțată public la aceeași dată. Potrivit conținutului procesului-verbal al ședinței de judecată din 29 noiembrie 2019, avocata Tatiana Lozovscaia care acorda asistență juridică garantată de stat inculpatului nu fost prezentă la ședința de judecată în cadrul căreia a fost anunțată întrerupere pentru pronunțarea și deliberarea sentinței pentru data 20.01.2020, orele 14:00, însă aceasta a fost citată legal pentru a se prezenta la pronunțarea și deliberarea sentinței (f.d. 40, vol. III). În pofida înștiințării avocata nemotivat nu s-a prezentat în cadrul ședinței din 20 ianuarie 2020 (f.d. 43, vol. III).

Drept urmare, avocata Tatiana Lozovscaia la 10 februarie 2020 depune apelul care a fost declarat ca fiind tardiv de către instanța de apel și argumentat a respins apelul respectiv (f. d. 75, vol. III).

Astfel, apărătorul inculpatului susține că, avocata Tatiana Lozovscaia a făcut cunoștință cu sentința abia la data de 03 februarie 2020, dată la care a ajuns copia sentinței, fapt confirmat prin aviz (f.d.63, vol. III), de aia apelul declarat la 10 februarie 2020 este în termen.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal respinge ca fiind neîntemeiate alegațiile apărării, or, orice persoană antrenată într-un proces de judecată este obligată să se intereseze de cursul acestuia.

Mai mult decât atât, avocata a fost citată legal pe tot parcursul judecării cauzei, fiind înștiințată legal despre faptul că la data de 20 ianuarie 2020 va fi pronunțată integral sentința, aceasta era obligată să se prezinte, sau în cel mai scurt timp să ia cunoștință cu sentința care a fost publicată în aceeași zi pe site-ul oficial al instanței, sau să solicite o copie din cancelarie.

Prin urmare, ținând cont de cele menționate, depunerea apelului de către avocata Tatiana Lozovscaia în numele inculpatului a avut loc cu omiterea termenului legal, or, potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile din data primirii copiei sentinței.

Astfel, în cazul recunoașterii apelului ca tardiv, instanța de apel nu mai examinează legalitatea și temeinicia apelului, adică nu poate fi vorba despre o examinare în fapt și în drept a hotărârii atacate, ceea ce înseamnă că nu se verifică fondul cauzei.

Așadar, sentința a rămas definitivă la data expirării termenului de apel. Urmare celor expuse mai sus, recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

De asemenea, Colegiul penal ține să sublinieze în această situație jurisprudența Curții de la Strasbourg, cauza Vieru v. Republica Moldova, nr. 25763/10 din 18.06.2019, prin care a reiterat că, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului „*res judicata*”, care indică caracterul irevocabil al hotărârilor judecătorești.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Mihail Barbaroș în numele inculpatului , împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2020, în cauza penală în privința lui *Meșcoi Arcadie XXXXX* ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *10 februarie 2021*.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan